



INTERNÁ SMERNICA č. 2 / 2019

Opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov vo verejnom obstarávaní

„Konflikt záujmov znamená konflikt medzi verejnou funkciou a súkromnými záujmami verejného činiteľa, keď má verejný činiteľ súkromné záujmy, ktoré by mohli nepatrične ovplyvniť vykonávanie jeho služobných úloh a povinností.“

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

1. Tento interný dokument týkajúci sa konfliktu záujmov je jedným zo základných dokumentov verejného obstarávateľa, ktorý zamestnanci/experti zodpovední za verejné obstarávanie dostanú pri svojom nástupe do organizácie pri prijatí pracovného miesta v tejto organizácii, ktoré sa zaoberá obstarávaním služieb, tovaru alebo prác, alebo pri prijatí pracovného miesta súvisiaceho s riadením zmlúv alebo rámcových zmlúv v tejto oblasti.
2. Interný dokument rieši opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov, ktoré vznikajú pri vykonávaní postupov obstarávania, ako aj ich identifikáciu a nápravu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými hospodárskymi subjektmi.
3. Verejný obstarávateľ je povinný zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov s cieľom zabrániť narušeniam postupov verejného obstarávania, jeho transparentnosti a férovosti. Činnosť verejného obstarávateľa musí zahŕňať postupy na identifikáciu konfliktov záujmov, predchádzanie týmto konfliktom a ich nápravu. Na tento účel legislatíva poskytuje definíciu pojmov „konflikt záujmov“ a „zainteresovaná osoba“.
4. Konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní upravuje najmä § 23 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“). Konflikt záujmov vzniká, keď zainteresovaná osoba dostane príležitosť uprednostniť svoje súkromné záujmy pred svojimi služobnými povinnosťami. Konflikt záujmov v postupe verejného obstarávania, ktorý sa nerieši primeraným spôsobom, má vplyv na zákonnosť postupov. Vedie k porušovaniu zásad

transparentnosti, rovnakého zaobchádzania a/alebo nediskriminácie, ktoré musí verejná zákazka dodržiavať.

5. Zainteresovanou osobou je najmä:
 - a) zamestnanec verejného obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania, alebo iná osoba, ktorá poskytuje verejnému obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania, alebo
 - b) osoba s rozhodovacími právomocami verejného obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.
6. V zmysle zákonnej definície podľa § 23 ods. 2 zákona konflikt záujmov zahŕňa najmä situáciu, ak zainteresovaná osoba, ktorá môže ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania, má priamy alebo nepriamy finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem, ktorý možno považovať za ohrozenie jej nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s verejným obstarávaním.

Článok 2

Povinnosti zainteresovanej osoby vo vzťahu ku konfliktu záujmov

1. Bezodkladne po tom, ako sa o konflikte záujmov dozvie, je zainteresovaná osoba povinná oznámiť verejnému obstarávateľovi akýkoľvek konflikt záujmov vo vzťahu k:
 - hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií,
 - záujemcovi,
 - uchádzačovi,
 - účastníkovi,
 - dodávateľovi.

Článok 3

Povinnosti verejného obstarávateľa vo vzťahu ku konfliktu záujmov

1. Verejný obstarávateľ musí zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov s cieľom zabrániť narušeniam postupov verejného obstarávania, jeho transparentnosti a férovosti.
2. Verejný obstarávateľ sa musí zaoberať možným konfliktom záujmov počas celého procesu verejného obstarávania.
3. Verejný obstarávateľ musí predchádzať, identifikovať a zabrániť konfliktu záujmov.
4. Verejný obstarávateľ musí prijať primerané opatrenia a vykonať nápravu, ak sa zistí konflikt záujmov.
5. V súlade s princípom transparentnosti je verejný obstarávateľ povinný všetky úkony v rámci predchádzania konfliktu záujmov, identifikácie konfliktu záujmov a stanovenia účinných opatrení

preskúmateľným spôsobom zaznamenať v dokumentácii z verejného obstarávania (napr. v zápisnici z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti, v zápisnici z vyhodnotenia ponúk).

6. Zákon podľa § 24 ods. 2 ukladá verejnému obstarávateľovi vypracovať písomnú správu o každej zákazke, rámcovej dohode, koncesii, súťaži návrhov a o každom zriadení dynamického nákupného systému. Táto správa (okrem iného) obsahuje aj zistený konflikt záujmov a následne prijaté opatrenia.

Článok 4

Opatrenia proti konfliktu záujmov

1. Opatreniami proti konfliktu záujmov sú najmä (v súlade s § 23 ods. 5 zákona):
 - vylúčenie zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania,
 - úprava povinností a zodpovednosti zainteresovanej osoby s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov.
2. Ak konflikt záujmov nemožno odstrániť prijatím účinných opatrení na strane verejného obstarávateľa, zistený konflikt záujmov je zákonným dôvodom na vylúčenie uchádzača alebo záujemcu z verejného obstarávania podľa § 40 ods. 6 písm. f). Ide však o krajné riešenie a pred vylúčením verejný obstarávateľ poskytne možnosť uchádzačovi alebo záujemcovi vyjadriť sa – preukázať, že prijal dostatočné opatrenia na vykonanie nápravy, tzv. samoočisťovací mechanizmus podľa § 40 ods. 8 zákona.
3. Verejný obstarávateľ zabezpečí, aby sa viedli záznamy o všetkých vzniknutých konfliktoch s cieľom dosvedčiť, akým spôsobom a akými vhodnými opatreniami sa riešili. Vedenie záznamov umožní vytvoriť referenčný bod pre budúce konflikty.
4. Záznamy by mali obsahovať odkaz na sankcie vyplývajúce z nelegálnych konfliktov záujmov. Sankcie musia byť primerané a musia odrádzať od porušovania pravidiel.

Článok 5

Vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov

1. V každom verejnom obstarávaní je potrebné ustáliť konečnú množinu osôb, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na verejnom obstarávaní (napr. osoby pripravujúce opis predmetu zákazky, osoby, ktoré sa zaoberajú stanovením predpokladanej hodnoty zákazky, finančným rozpočtom, ktorý má byť použitý na predmet zákazky, podmienkami účasti, kritériami na vyhodnotenie ponúk vrátane pravidiel ich uplatnenia, zmluvnými podmienkami, vysvetľovaním podkladov, prípravou elektronickej aukcie alebo nastavením softvéru, ktorý bude použitý na realizáciu verejného obstarávania, preberaním ponúk alebo žiadostí o účasť, doručovaním písomností a pod.).
2. Verejný obstarávateľ dôrazne žiada zamestnanca/experta zodpovedného za verejné obstarávanie, aby od osôb zapojených do niektorej etapy postupov verejného obstarávania požadoval podpísanie vyhlásenia o neprítomnosti konfliktu záujmov hneď po zapojení sa do postupu obstarávania. Táto povinnosť sa musí splniť bezodkladne na ochranu postupu obstarávania a samotnej osoby.

3. Každá osoba zapojená do niektorej etapy postupov verejného obstarávania (príprava, vypracovanie, vykonávanie alebo ukončenie) by mala vyhlásenie podpísať a odovzdať ho zamestnancovi/expertovi zodpovednému za verejné obstarávanie.

Táto povinnosť by sa mala týkať aspoň týchto osôb:

- verejný obstarávateľ (štatutárny orgán) a každý, komu delegoval svoje povinnosti,
 - členovia správnej rady, členovia mestského a obecného zastupiteľstva,
 - zamestnanci prispievajúci k príprave/návrhu súťažných podkladov,
 - členovia komisie pre vyhodnotenie ponúk,
 - experti vykonávajúci akúkoľvek úlohu súvisiacu s prípravou súťažných podkladov a/alebo hodnotením ponúk.
4. Zamestnanec/expert zodpovedný za verejné obstarávanie v každej etape postupu verejného obstarávania (príprava, hodnotenie, monitorovanie a ukončenie) je zodpovedný za požiadanie každej osoby, ktorá sa zúčastňuje na postupe verejného obstarávania, o podanie vyhlásenia o neprítomnosti konfliktu záujmov a za zozbieranie týchto vyhlásení.
 5. Zamestnanec/expert zodpovedný za verejné obstarávanie zabezpečí, aby si osoba dobre uvedomovala potrebu vyhlásiť bezodkladne akúkoľvek zmenu situácie. Vyhlásenie sa môže vypracovať úplne nové alebo pomocou vzoru, a to kedykoľvek, keď je to potrebné.
 6. Zamestnanec/expert zodpovedný za verejné obstarávanie uchováva a zakladá vyhlásenia o neprítomnosti konfliktu záujmov do každého spisu z verejného obstarávania pre každý postup verejného obstarávania.

Článok 6

Uplatňovanie sankcií

1. Vznik konfliktu záujmov nie je sám o sebe nezákonný. Je však nelegálne zúčastňovať sa na postupe obstarávania s vedomím konfliktu záujmov. Preto je potrebné pred prijatím akejkoľvek úlohy súvisiacej s postupom verejného obstarávania oznámiť akýkoľvek potenciálny konflikt záujmov a prijať vhodné preventívne opatrenia.
2. V prípade, ak osoby identifikované v článku 5 bode č. 1 nezverejnenia informáciu o konflikte záujmov alebo nepravdivo vyhlásia informáciu o neprítomnosti konfliktu záujmov, verejný obstarávateľ musí uplatniť sankcie voči týmto osobám administratívne a/alebo trestne v súlade s príslušnými organizačnými a vnútroštátnymi právnymi predpismi (*sankcie môžu mať podobu písomného oznámenia, upozornenia alebo pokút, či dokonca preloženia na nižšiu pozíciu alebo prepustenia*).
3. Verejný obstarávateľ v prípade identifikácie rizika konfliktu záujmov alebo oznámenia/zistenia konfliktu záujmov pred postupom obstarávania alebo v jeho priebehu a v závislosti od toho, či existuje vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov, od povahy konfliktu záujmov a etapy postupu, vykoná tieto opatrenia:
 - keď je to vhodné, bude diskutovať o skutkových okolnostiach s príslušnou osobou s cieľom vyjasniť situáciu,

- vylúči príslušnú osobu z postupu verejného obstarávania bez ohľadu na to, či ide o zamestnanca alebo externého experta,
 - nariadi zmenu v rozdelení úloh a povinností medzi zamestnancami,
 - ak to je nevyhnutné, nariadi zrušenie postupu verejného obstarávania.
4. O vylúčení zamestnanca/experta z postupu obstarávania bude verejný obstarávateľ uvažovať nielen v prípade skutočného konfliktu záujmov, ale v každom prípade, ktorý vyvoláva dôvody na pochybnosti o jeho neustrannosti. V mimoriadne výnimočných prípadoch, ak nebude možné vylúčenie zamestnanca alebo experta možné z dôvodu nedostatku zdrojov alebo špecializovaných expertov v niektorých oblastiach, verejný obstarávateľ v záujme zabezpečiť úplnú transparentnosť svojho rozhodnutia nastaví presné obmedzenia týkajúce sa vstupov zamestnanca/experta a zabezpečí, aby sa konečné rozhodnutie zakladalo na spravodlivých a transparentných dôkazoch.
5. Všetky sankcie prijaté ako reakcia na situáciu konfliktu záujmov v danom verejnom obstarávaní budú zdokumentované v príslušnom spise k verejnému obstarávaniu.

Článok 7

Kontroly vykonávané zamestnancami zodpovednými za vnútornú kontrolu

- Osobitné kontroly na základe informácií z vonkajších zdrojov,
- osobitné kontroly na základe oficiálnej správy, ktorá je výsledkom vykonania iných náhodných/nepriamych kontrol,
- plánované kontroly zahrnuté v ročnom kontrolnom programe založenom na analýze rizík a náhodné kontroly.

- 1 JAN. 2019

V Nálepkove, dňa.....



L

Ondrej Klekner
starosta obce

Prílohy k Smernici č. 02/2019:

- Príloha č.1 - Vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov
Príloha č.2 - Čestné vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov (uchádzač)
Príloha č.3 - Forma prepojenosti

Príloha č.1 - Vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov

**Vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov
podľa § 23 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní**

Meno:	(uvedie sa meno zainteresovanej osoby)
Priezvisko:	(uvedie sa meno zainteresovanej osoby)
Status:	(uvedie sa údaj, či zainteresovaná osoba je zamestnancom VO, subjektom na základe iného ako pracovnoprávneho vzťahu, pričom sa identifikuje tento zmluvný vzťah – napr. osoba vykonáva úlohy vo verejnom obstarávaní na základe plnej moci/mandátnej zmluvy, zmluvy o výkone činnosti)
Právomoci vo väzbe na verejné obstarávanie:	(uvedie sa postavenie osoby vo väzbe na oprávnenia v procese verejného obstarávania – napr. osoba je zodpovedná za vypracovanie návrhu zmluvy vo verejnom obstarávaní/osoba je zodpovedná za realizáciu procesných úkonov vo verejnom obstarávaní/osoba je zodpovedná za prípravu opisu predmetu zákazky/osoba schvaľuje súťažné podklady/člen komisie na vyhodnotenie ponúk/štatutár schvaľujúci súťažné podklady a podpisujúci zmluvu/osoba nastavujúca elektronickú aukciu)
Vyjadrenie zainteresovanej osoby:	Vo vzťahu k verejnému obstarávaniu na predmet zákazky „.....“: som/nie som (vybrať možnosť) v konflikte záujmov vo vzťahu k: hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií, záujemcovi, uchádzačovi, účastníkovi alebo dodávateľovi.
Dátum:	(uvádza sa dátum podpisu zainteresovanej osoby)
Podpis zainteresovanej osoby:	

Pozn.: Predmetný formulár je vhodné vyplňať opakovane v závislosti od jednotlivých procesných krokov vo verejnom obstarávaní, napr. priebeh prípravných trhových konzultácií, vypracovanie súťažných podkladov, vysvetľovanie, predloženie žiadosti o účasť, predloženie ponúk, súčinnosť na uzavretie zmluvy.

Priklady

Manželský partner administratívneho úradníka verejného obstarávateľa zodpovedného za monitorovanie postupu verejného obstarávania pracuje pre jedného z uchádzačov.

Osoba vlastní podiely v spoločnosti. Táto spoločnosť sa zúčastňuje na postupe verejného obstarávania, v ktorom je príslušná osoba zvolená za člena komisie pre vyhodnotenie ponúk.

Vedúci predstaviteľ verejného obstarávateľa strávil týždňovú dovolenku s výkonným riaditeľom spoločnosti, ktorá je uchádzačom na postupe verejného obstarávania, ktoré vyhlásil príslušný verejný obstarávateľ.

Úradník verejného obstarávateľa a výkonný riaditeľ jednej zo spoločností, ktoré predložili ponuku, sú funkcionármi rovnakej politickej strany.

Príloha č.2 - Čestné vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov (uchádzač)

ČESTNÉ VYHLÁSENIE O NEPRÍTOMNOSTI KONFLIKTU ZÁUJMOV

Ja, dolupodpísaný/dolupodpísaná, pán/pani
zastupujúci/zastupujúca spoločnosť (obchodný názov, sídlo a identifikačné číslo pre DPH)
..... týmto čestne vyhlasujem, že uvedená spoločnosť a/alebo jej zástupcovia:

- a) som nevyvíjal a nebudem vyvíjať voči žiadnej osobe na strane verejného obstarávateľa, ktorá je alebo by mohla byť zainteresovanou osobou v zmysle ustanovenia § 23 ods. 3 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zainteresovaná osoba“) akékoľvek aktivity, ktoré by mohli viesť k zvýhodneniu nášho postavenia v postupe tohto verejného obstarávania,
- b) neposkytol som a neposkytnem akékoľvek čo i len potenciálne zainteresovanej osobe priamo alebo nepriamo akúkoľvek finančnú alebo vecnú výhodu ako motiváciu alebo odmenu súvisiacu so zadaním tejto zákazky,
- c) budem bezodkladne informovať verejného obstarávateľa o akékoľvek situácii, ktorá je považovaná za konflikt záujmov alebo ktorá by mohla viesť ku konfliktu záujmov kedykoľvek v priebehu procesu verejného obstarávania,
- d) poskytnem verejnému obstarávateľovi v postupe tohto verejného obstarávania presné, pravdivé a úplné informácie.

V dňa

.....
meno a priezvisko
funkcia, podpis*

*Podpis uchádzača, jeho štatutárneho orgánu alebo iného zástupcu uchádzača, ktorý je oprávnený konať v mene uchádzača v záväzkových vzťahoch v súlade s dokladom o oprávnení podnikateľ, t. j. podľa toho, kto za uchádzača koná navonok.

Príloha č.3 - Forma prepojeností

	Forma prepojeností ¹	Prejav v dokumentácii k verejnému obstarávaniu
a)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu obstarávateľa	Rovnaké meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, miesto podnikania/sídlo posudzovaných subjektov – všetky atribúty nasvedčujú tomu, že ide o totožnú osobu v rôznych funkciách
b)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je rodinný príslušník alebo príbuzný ² člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov
c)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. spolukonatelňa/členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy – súčasni alebo bývalí)	skúmateľné na webstránke www.foaf.sk , príp. OR SR a ŽR SR a verejné registre rôznych organizácií
d)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často pracujú na projektovom manažmente a vystupujú v rozpočte projektu, pracovných výkazoch, pracovných zmluvách k projektu atď.
e)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom osoby podľa § 8 zákona o verejnom obstarávaní (napr. občianskeho združenia).	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často vystupujú v stanovách, zápisniciach z valných zhromaždení, pracujú na projektovom manažmente na dohodu o vykonaní práce atď.
f)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou ³ člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov alebo náhodne identifikované príznaky – z dokumentácie VO alebo projektu zistiteľné iba náhodne, alebo nepriame dôkazy o neracionálnom správaní obstarávateľa;
g)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi obstarávateľa na iných projektoch	náhodne identifikované príznaky z verejných a neverejných zdrojov (napr. IT monitorovací systém fondov – ITMS)
h)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania	opis predmetu zákazky tvoriaci súčasť súťažných podkladov alebo podpornú dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (napr. štúdiu uskutočniteľnosti) vypracoval budúci úspešný uchádzač
i)	Akákolvek indicia o konflikte záujmov člena hodnotiacej komisie alebo člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. z dôvodu, že takáto osoba má obchodný podiel v spoločnostiach, ktoré dávajú ponuku). Spoločenské alebo osobné kontakty (blízka osoba ⁵) medzi osobami úspešného uchádzača a obstarávateľa.	<ul style="list-style-type: none"> - životopis jedného z členov hodnotiacej komisie indikuje predchádzajúce zamestnanie v jednej zo spoločností, ktoré sa zúčastňujú VO, alebo - spoločnosť, ktorá sa uchádza o účasť vo VO, bola vytvorená tesne pred vyhlásením VO, resp. bol upravený predmet jej podnikania, alebo - rovnaká adresa sídla obstarávateľa a uchádzača.

¹ Nezáväzný príklad prehľadu vzorových situácií možného konfliktu záujmov sa primerane vzťahuje aj na vzťah medzi obstarávateľom a subdodávateľom, ak je obstarávateľovi subdodávateľ známy

² Na účely definovania rodinného príslušníka alebo príbuzného sa použije § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, t. j. je ním príbuzný v priamom rade, ako aj príbuzný v pobočnom rade

³ § 116 a § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov